Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000403

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-02-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Апухтіна Вікторія Валеріївна

2. Viktoriia V. Apukhtina

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Дата захисту: 23-05-2024

Спеціальність за освітою: Корекційна освіта

Місце роботи здобувача: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 5441

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.29.29

Тема дисертації:

1. Формування готовності майбутніх логопедів до корекції сенсомоторного розвитку в професійній діяльності

2. Formation of readiness of future speech therapists for correction of sensorimotor development in professional activity

Реферат/анотація:

1. У дисертаційній роботі розглянуто проблематику формування готовності майбутніх логопедів до корекції сенсомоторного розвитку у їхній професійній діяльності, внесено пропозиції щодо методики ефективного вирішення цієї проблеми, яка передбачає впровадження в освітній процес вищих навчальних закладів структурно-функціональної моделі досліджуваного явища. Дисертаційна робота охоплює теоретичний аналіз літератури та нормативних документів, що регламентують підготовку майбутніх логопедів, а також включає результати проведених емпіричних досліджень. В ході роботи було виявлено основні тенденції та прогалини в системі освіти майбутніх спеціалістів, зосередивши увагу на необхідності підвищення практичної спрямованості навчання. Акцент зроблено на значущості комплексного підходу до навчання, який забезпечує інтеграцію теоретичних знань із практичними навичками в сфері корекції сенсомоторного розвитку. На підставі аналізу науково-педагогічних джерел, а також результатів опитування логопедів

визначено сукупності базових термінів, що розкривають науковий тезаурус дослідження формування готовності майбутніх логопедів до корекції сенсомоторного розвитку в професійній діяльності: «професійна діяльність», «сенсомоторний розвиток», «логопед», «готовність майбутніх логопедів до корекції сенсомоторного розвитку в професійній діяльності», які розкривають сутність дисертаційного дослідження. Під «професійною підготовкою» ми розуміємо всебічний процес набуття знань, умінь, навичок, формування професійних і особистісних якостей, необхідних для ефективної роботи в обраній сфері. Поняття «сенсомоторний розвиток» у контексті дослідження теорії сенсорної інтеграції та її використання у корекційно розвивальній роботі осіб з різними особливостями розвитку, зокрема з порушеннями мовлення, можна визначити як процес, в якому ключову роль відіграє здатність індивідуума організовувати, інтегрувати та ефективно використовувати сенсорну інформацію, отриману від власного тіла та довкілля, що основою для розвитку моторних навичок, зосередженості уваги, формування мовленнєвих здібностей та загальної ефективності комунікації. «Готовність майбутніх логопедів до корекції сенсомоторного розвитку в професійній діяльності» розглядається як результат та мета професійної підготовки у закладі вищої освіти, що містить методику використання корекції сенсомоторного розвитку осіб з порушенням мовлення згідно з індивідуальним станом розвитку мовлення, сенсомоторної та комунікативної сфер, надає можливість організовувати та проводити діагностичну й корекційно-розвиткову роботу з особами з порушеннями мовлення з метою ефективного їх подолання (або поліпшення), а також передбачає сформованість моральних, мотиваційних та вольових якостей. Готовність майбутніх логопедів до корекції сенсомоторного розвитку є інтегральною частиною їх професійної підготовки. У ході дослідницької роботи особлива увага приділялася аналізу структури готовності майбутніх логопедів до корекції сенсомоторного розвитку в професійній діяльності. Встановлено, що ця готовність є багатокомпонентною і містить ряд взаємопов'язаних елементів. Виявлено основні компоненти готовності, серед яких мотиваційно-ціннісний компонент відображає особистісні мотиви, цінності та інтереси майбутнього логопеда до професійної діяльності. Когнітивний компонент позначає знання та уявлення майбутнього логопеда про особливості корекції сенсомоторного розвитку. Діяльнісно-практичний компонент охоплює практичні навички та уміння, які необхідні для ефективної корекції мовлення та сенсомоторного розвитку. Професійно-комунікативний компонент стосується умінь логопеда ефективно взаємодіяти з особами з порушенням мовлення, їх членами родини та іншими фахівцями. Оцінно-рефлексивний компонент відображає здатність здобувача до самоаналізу, самооцінки та корекції своєї професійної діяльності. Для оцінки готовності було розроблено систему критеріїв, що включає мотиваційний, знаннєвий, операційний, особистісний та рефлексивний критерії, кожен з яких дозволяє оцінити певний аспект готовності майбутнього логопеда. На основі цих критеріїв визначено чотири рівні сформованості готовності: конструктивний (високий) рівень, який характеризується глибоким розумінням і високим рівнем володіння всіма аспектами корекції; продуктивний (достатній) рівень, що відзначається достатньою підготовкою; репродуктивний (середній) рівень, що показує базові знання та навички; і рецептивний (недостатній) рівень, що свідчить про низьку підготовку. Таким чином, було створено цілісну систему оцінки готовності, яка базується на компонентах, критеріях та рівнях сформованості. На основі теоретичного аналізу та емпіричних досліджень розроблено та експериментально перевірено новий підхід до формування готовності майбутніх логопедів. Цей підхід базується на впровадженні структурно- функціональної моделі, серцевиною якої є організаційно-педагогічні умови її реалізації в освітньому процесі закладів вищої освіти.

2. The dissertation examines the problem of forming the readiness of future speech therapists for the correction of sensorimotor development in their professional activities, offers suggestions for the effective solution of this problem, which involves implementation in the educational process of higher educational institutions structural and functional model of the phenomenon under study. The dissertation includes a theoretical analysis of the literature and normative documents regulating the training of future speech therapists, and also includes the results of conducted empirical research. In the course of the work, the main trends and gaps in the system of education of future specialists were revealed, focusing attention on the need to increase the practical orientation of education. Emphasis is placed on the importance of a comprehensive approach to education, which ensures the

integration of theoretical knowledge with practical skills in the field of correction of sensorimotor development. Based on the analysis of scientific and pedagogical sources, as well as the results of a survey of speech therapists, a set of basic terms was defined that reveal the scientific thesaurus of research on the formation of the readiness of future speech therapists to correct sensorimotor development in professional activity: "professional activity", "sensorimotor development", "speech therapist", "readiness of future speech therapists for correction of sensorimotor development in professional activity", which reveal the essence of the dissertation research. By "professional training" we understand the comprehensive process of acquiring knowledge, abilities, skills, forming professional and personal qualities necessary for effective work in the chosen field. The concept of "sensorimotor development" in the context of the study of the theory of sensory integration and its use in the corrective developmental work of persons with various developmental characteristics, in particular with speech disorders, can be defined as a process in which a key role is played by the individual's ability to organize, integrate and effectively use sensory information received from one's own body and the environment, which is the basis for the development of motor skills, concentration of attention, the formation of speech abilities and the overall effectiveness of communication. "Readiness of future speech therapists for the correction of sensorimotor development in professional activity" is considered as the result and goal of professional training in a higher education institution, which contains the methodology of using the correction of sensorimotor development of persons with speech disorders according to the individual condition development of speech, sensorimotor and communicative spheres, provides an opportunity to organize and carry out diagnostic and corrective and developmental work with persons with speech disorders in order to effectively overcome (or improve) them, and also provides for the formation of moral, motivational and willpower qualities. The readiness of future speech therapists to correct sensorimotor development is an integral part of their professional training. During the research work, special attention was paid to the analysis of the structure of readiness of future speech therapists to correct sensorimotor development in professional activities. It has been established that this readiness is multi-component and contains a number of interrelated elements. The main components of readiness have been identified, among which the motivational and value component reflects the personal motives, values □□and interests of the future speech therapist in professional activity. The cognitive component denotes the knowledge and ideas of the future speech therapist about the features of sensorimotor development correction. The activity-practical component covers practical skills and abilities that are necessary for effective speech correction and sensorimotor development. The professional-communicative component refers to the speech therapist's ability to effectively interact with speech-impaired persons, their family members, and other specialists. The evaluative and reflective component reflects the applicant's ability to introspect, self-assess and correct their professional activities. To assess readiness, a system of criteria was developed, including motivational, cognitive, operational, personal and reflective criteria, each of which allows to assess a certain aspect of the readiness of the future speech therapist. Based on these criteria, four levels of preparedness are defined: constructive (high) level, which is characterized by a deep understanding and a high level of mastery of all aspects of correction; productive (sufficient) level, characterized by sufficient training; reproductive (average) level showing basic knowledge and skills; and a receptive (insufficient) level, which indicates low training...

Державний реєстраційний номер ДіР: 0123U104202

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Apukhtina V., YeeNeohb M., Dimitriou D., Soloviova T., Espositod G. Implementation of speech therapy with persons with intellectual disabilities in Ukraine during May–June 2022. Research in Developmental Disabilities. 2023. Т. 132. С. 1–10.
- Апухтіна В. В. Формування та розвиток поглядів на поняття «керівні функції» в психолого-педагогічних дослідженнях. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. 2020. № 72. С. 22–26.
- Апухтіна В. В. Вплив керівних функцій на розвиток критичного мислення осіб з порушеннями психофізичного розвитку. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2021. Т. 2. № 106. С. 494–504
- Апухтіна В. В., Зорська П. С. Комплексний підхід до подолання оральних звичок у дітей. Науковий часопис (Корекційна педагогіка та спеціальна психологія). 2022. № 42. С. 5–14.
- Апухтіна В. В. Стан розробленості проблеми підготовки майбутніх логопедів в Україні. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2023. № 87. С. 10–16.
- Апухтіна В.В. Стан готовності майбутніх логопедів до сенсомоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення. Інноваційна педагогіка. 2023. Т. 1. № 65. С. 113-118.
- Апухтіна В. В., Авраменко У. В., Соловйова Т. Г. Підготовка майбутніх логопедів до формування у батьків навички використання засобів підтримувальної комунікації (на прикладі класів, де навчаються учні з заїканням). Педагогічні науки: теорія та практика. 2023. № 4. С. 45–51.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U104202

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Соловйова Тетяна Геннадіївна

2. Tetiana H. Soloviova

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3676-7978

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Миронова Світлана Петрівна

2. Svetlana P. Myronova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9418-9128

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, буд. 61, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Матвієнко Олена Валеріївна

2. Elena V. Matvienko

Кваліфікація: д.пед.н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5746-4864

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клопов Роман Вікторович

2. Roman V. Klopov

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9036-4331

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучерак Ірина Володимирівна

2. Iryna V. Kucherak

Кваліфікація: д.пед.н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4199-1328

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Сущенко Лариса Олександрівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Сущенко Лариса Олександрівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Дребезов Денис Олегович
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна